

Diamond Harbour Women's University

M.A. 1st Semester Examination 2022

Subject: Sanskrit

Paper: SAN/Th/IS/CC/ 104

Kāvya and History of Sanskrit Poetics

F.M.-40

Time:2 Hours

Answers to the questions should be written in the candidates own words as far as practicable.

विभाग- क

1. अधोलिखितेषु एकः प्रश्नः समाधेयः। 10x1=10
क) मेघदूते वर्णितं प्रकृतेः चित्रणं सोदाहरणं क्रियताम् ।
ख) मेघदूतगीतिकाव्ये मेघस्य वैशिष्ट्यं सोदाहरणं प्रदर्शयताम् ।
2. अधोनिर्दिष्टेषु श्लोकद्वयं ससन्दर्भं संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च व्याख्यायताम्। 5x2=10
क) धूमज्योतिः सलिलमरुतां सन्निपातः क्व मेघः
सन्देशार्थाः क्व पटुकरणैः प्राणिभिः प्रापणीयाः।
इत्यौत्सुक्यादपरिगणयन्गुह्यकस्तं ययाचे
कामार्ता हि प्रकृतिकृपणाश्चेतनाश्चेतनेषु ॥
- ख) तां कस्यांचिद्भवनवलभौ सुप्तपारावतायां
नीत्वा रात्रिं चिरविलसनात्खिन्नविद्युत्कलत्रः।
दृष्टे सूर्ये पुनरपि भवान् वाहतेदध्वशेषं
मन्दायन्ते न खलु सुहृदामभ्युपेतार्थकृत्या॥
- ग) विद्युत्वनतं ललितवनिताः सेन्द्रचापं सचित्राः।
संगीताय प्रहतमुरजाः स्निग्धगम्भीरघोषम्।
अन्तस्तोयं मणिमयभुववस्तुङ्गमभ्रंलिहाग्राः।
प्रासादास्त्वां तुलयितुमलं यत्र तैस्तैर्विशेषैः॥

Lachin Kestor
Assistant Professor
Co-ordinator
Dept. of Sanskrit
Diamond Harbour Women's University

विभाग – ख

3. अधोलिखितयोः एकस्योत्तरं ग्रन्थदिशा प्रदेयम्।

10x1=10

क) मुख्यार्थबाधे तद्युक्तो यथाऽन्योऽर्थः प्रतीयते।

रूढेः प्रयोजनावाऽसौ लक्षणा शक्तिरर्पिता॥ - इति सम्यग् व्याख्यायताम्।

ख) मम्मटस्य काव्यलक्षणं यथाग्रन्थं खण्डयत ।

4. अधोलिखितेषु प्रश्नद्वयं सुरगिरा देवनागरीलिप्या च समाधेयम् ।

5x2=10

क) 'संकेतो गृह्यते जातौ गुणद्रव्यक्रियासु च' - यथाग्रन्थं प्रतिपाद्यताम् ।

ख) 'कीटानुविद्धरत्नादिसाधारण्येन काव्यता' - यथाग्रन्थं व्याख्यायताम्।

ग) विश्वनाथकृतं वाक्यलक्षणं यथाग्रन्थं वर्णयताम्।

कृपया उत्तरपुस्तिकां rachna.rastogi@gmail.com इति ईमेले प्रेषयतु ।

Rachna Rastogi

Assistant Professor
Co-ordinator

Dept. of Sanskrit
Diamond Harbour Women's University